

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Taş ocakları; işletmeye açılmalarında ve işletilmeleri sırasında çevreye, ormanlara, bitkilere, ekosisteme, su kaynaklarına, yöre halkının ve çalışan işçilerin sağlığına telafisi imkansız zararlar vermektedirler. Meydana gelen ekolojik tahribatlar ve taş ocaklarının neden olduğu sağlık sorunları, her geçen gün artan taş ocağı karşıtı eylemlerin de sebebini açıklamaktadır. Ayrıca, taş ocaklarında yapılan patlatmalar doğal dengeyi, su yollarını ve çatlak-mağara sistemini de bozmakta, yerleşim alanlarında deprem etkisi yaratmaktadır. Değişen su yolları nedeniyle tarım alanları zarar gören yöre çiftçileri hak kayıpları yaşamaktadırlar. Taş ocaklarının bir büyük sorunu da tozdur. Tozu engellemek için filtreler ya çok az kullanılmakta ya da hiç kullanılmamaktadır. Açığa çıkan toz nedeniyle bitkilerin verimleri de düşük olmaktadır. Taş ocağı işleten şirketlerin çıkarları ile yöre halkının Anayasa ve yasalarla korunması güvence altına alınmış olan sağlığı, güvenliği, ekosistem, çevrenin iyiliği karşı karşıya gelmektedir. Hükümetin, denetlemekte ve gerekli önlemleri almada yetersiz kalması nedeniyle ortaya çıkan tahribatlar korkunç boyuttadır. Bu gibi olumsuz etkilerinden dolayı taş ocaklarının; yerleşim yerlerinden, ormanlık alanlardan, su üretim alanlarından uzakta ve ağaçlandırılmayacak kayalık alanlarda yapılması gerekmektedir 2004 yılında Maden yasasında yapılan değişikliklerle, Türkiye'nin ormanları, ovaları, tarım alanları yerli ve yabancı maden şirketlerinin kullanımına sunulmuştur. Bilim insanlarının uyarıları, kamuoyunun tepkisine rağmen yeni taş ocakları açma ve madencilik faaliyetleri pandemi koşullarında da hızlı bir şekilde devam etmektedir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından; Haziran 2020 ayında 304 maden projesine, Temmuz 2020 ayında ise 82 maden ÇED duyurusuna göre 36 maden projesine ÇED olumlu veya ÇED gerekli değildir kararı verilmiştir.

Halkın, taş ocağına karşı verdiği en son mücadele örneklerinden biri Sakarya Karasu ilçesi Hürriyet Mahallesi'nde yaşanmaktadır. Özel bir şirket tarafından adeta bir kuş cenneti olan doğal alana yapılması planlanan taş ocağı projesine karşı mahalle sakinleri tepki

göstermekte ve projenin iptali için davalar açmaktadırlar. Taş ocağı açılacak alan; su değirmenlerinin, su yataklarının, derelerin, mesire alanlarının, fındık bahçelerinin ve tapulu evlerin bulunduğu alandır. Diğeri ise Konya'nın Ilgın ilçesine Çavuşçugöl Mahallesi'nde, açılması planlanan kömür ocağı için tarlalarının kamulaştırılmasına karşı gelen mahallelilerin verdiği mücadeledir.

Bu bağlamda

1-Karasu Hürriyet Mahallesinde yapılacak taş ocağının iptal edilmesi için yöre halkı ve mahalle muhtarı mahkemeye başvurmuş, taş ocağının yapımına ilişkin karar önce iptal edilmiş ardından şirketin temyize gitmesiyle Danıştay, davayı usulden reddetmiştir. Bakanlığınız taş ocağının iptal edilmesi için açılan davalarda taraf olacak mıdır?

2-Karasu Hürriyet Mahallesi'nde yapılması planlanan taş ocağının çevresel etki değerlendirme raporu var mıdır? Varsa kamuoyu ile paylaşılacak mıdır? Proje için yöre halkının görüşü dikkate alınmakta mıdır?

3-Yöre halkının itirazına rağmen, Hürriyet Mahallesinde taş ocağı açılmasının gerekçesi nedir?

4-2003-2019 yılları arasında hangi illerde kaç adet taş ocağına ruhsat verilmiştir? Kaç taş ocağı kapasite artış talebinde bulunmuştur? Ruhsat verilen ve kapasite artışı kabul edilen kaç tane yabancı şirket vardır? Türkiye genelinde aktif olarak çalışan kaç taş ocağı mevcuttur?

5- İşletmeye açılması planlanan; kaç taş ocağı projesi vardır? Bu projeler hangi illerde dir? Bu projelerden Çevresel etki değerlendirme raporu istenecek midir?

6-2003-2019 yılları arasında işletilen taş ocaklarının kaçında çevresel etki değerlendirme raporu mevcuttur? Taş ocakları açılmadan önce yöre halkı bilgilendirilmekte midir?

7-Taş ocaklarının ormanlara, su kaynaklarına, tarım alanlarına verdikleri zararların belirlenmesi için Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır? Bu konuda Tarım ve Orman Bakanlığı ile işbirliği yapmakta mısınız? Yerleşim yerine yakın açık ocak işletmeleri nedeniyle ürün kaybı yaşayan çiftçilerin zararları tespit edilip, zararları karşılanmakta mıdır?

8-Taş ocaklarının tarım alanlarının, yerleşim yerlerinin uzağında ve ağaçlandırlamayacak kayalık arazilerde açılması için Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır? Bu konuda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile iş birliği yapılmakta mıdır?

9-Taş ocaklarındaki şiddetli patlamalar orada çalışan işçilerin sağlığını da olumsuz etkilemektedir. İşçilerin sağlık sorunları, güvensiz iş ortamı ile ilgili Sağlık Bakanlığı ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile iş birliği yapılmakta mıdır?

10- Taş ocaklarından çıkan atık materyallerin ve tozun çevreye, insan sağlığına verdiği zararların önlenmesi için bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?

11-Taş ocaklarının denetimleri ne şekilde, hangi sıklıkta yapılmaktadır? Çevreye verdiği zarar için ceza alan ve kapatılan taş ocağı işletmesi var mıdır?

12-2003-2019 tarihleri arasında işletme ömrü tamamlanmış taş ocağı var mıdır? Bu ocakların faaliyetlerinin sona ermesinden sonra çevrenin iyileştirilmesi için ne gibi çalışmalar yapılmıştır? Bakanlığınız bu konunun takipçisi olmuş mudur?

13- Maden ocaklarının açılacağı alanlarda, halkın yaşam alanlarını savunmak için verdiği ekolojik mücadelelerde çoğu zaman kolluk güçleri müdahalelerde bulunmaktadır. Bakanlığınız; halkın anayasal ve yasal hakkı olan protesto ve hak arama mücadelesinde taraf olacak mıdır?

14- Basında çıkan habere göre; Erzurum Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından 1. derece arkeolojik SİT alanı ilan edilmiş Tunceli'nin İndere bölgesinde 7 yıl önce iptal edilen taş ocakları tekrar faaliyete geçirilmek istenmektedir. Bu iddia doğru mudur? Doğru ise 1.derece arkeolojik SİT alanında taş ocağı açma gerekçesi nedir?